de Bibliotheek
Oost-Achterhoek

RAPPORTAGE EERSTE HALFJAAR 2022

de Bibliotheek Oost-Achterhoek

de Bibliotheek
Oost-Achterhoek

Een interessante lezing over Joodse bibliotheekmedewerkers door Mark Deckers: Geruisloos verdwenen uit de bibliotheekgeschiedenis

In Borculo startte een nieuw initiatief: de Boekenproeverij. In een ongedwongen sfeer worden boekentips gegeven en uitgewisseld. Een mooie combinatie van leesbevordering en ontmoeting.

Lale Gül tijdens het Vrijheidscollege in Theater De Storm in Winterswijk. Een prachtige avond!

In het tweede weekend van juni mag het weer! Het eerste festival waar met de Achterhoekse bibliotheken wordt voorgelezen is Mañana Mañana.

In Zieuwent verzorgen we in het kader van Digitaal Noaberschap onder andere een workshop DigiD

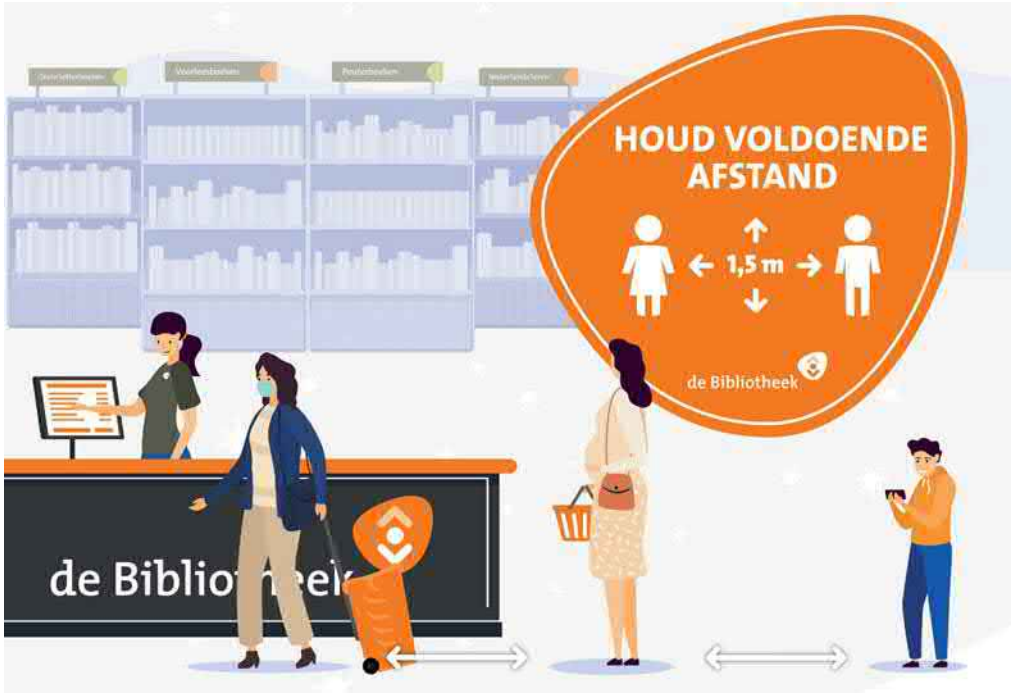

De Robot Proeverij in Lichtenvoorde is een enorm succes.

1. Inleiding

Geachte lezer,
U ontvangt hierbij de Voortgangsrapportage over het eerste halfjaar van 2022. Onze inzet en dienstverlening is geënt op https://www.oostachterhoek.nl/dam/bestanden/190514-samenvaardig-2020-2023.pdf. Na twee jaar die getekend werden door de Corona-epidemie staat 2022 gelukkig weer in het teken van de opbloei.
We zien een toch onverwacht herstel van het aantal ingeschreven leden, met een groei van 470 leden. Bij de uitleningen zijn we ook op de weg terug, waarbij het aantal uitgeleende e-books opvallend een pas op de plaats maakt. Het aantal bezoekers is nog lager dan voorheen, dat is ook de ervaring in de vestigingen waar onze medewerkers toch ook horen dat er nog inwoners zijn die voorzichtig blijven. Om die reden is de Afhaalbieb ook nog steeds onderdeel van de dienstverlening. De dienstverlening aan en de samenwerking met de scholen breidt zich weer verder uit. De webshop die nu gebruikt wordt om het aanbod voor het voetlicht te brengen en de afname van dienstverlening goed te reguleren werpt z'n vruchten af. Scholen maken daarbij ook meer en meer gebruik van bibliotheekinzet om nieuwe digitale ontwikkelingen en technologieën binnen de school een plek te geven. Daarnaast zijn ook gemeentes actiever als het gaat om de inzet van de Bibliotheek t.b.v. het onderwijs en voorschoolse voorzieningen. Zo wordt de Bibliotheek ingeschakeld bij de inzet van NPO-gelden en gaat ook in Berkelland de Voorleesexpress van start.
Bibliotheken worden landelijk ingezet als Informatiepunten Digitale Overheid. Daarbij worden burgers ondersteund die met vragen zitten op het terrein van overheidswebsites en het inloggen op de betreffende sites. Het betekent samenwerking met bekende instanties als Belastingdienst, UWV, CBR en DUO. De Bibliotheek hecht hierbij groot belang aan spreiding en toegankelijkheid. Vragers worden daar om op zeven locaties geholpen en door medewerkers van de Bibliotheek. De vorm is die van individuele spreekuren waardoor maatwerk ontstaat.
Aantrekkelijke en goed bereikbare vestingen vormen een belangrijk element van Bibliotheekwerk anno 2022. Daarom wordt er hard gezocht en gewerkt aan een tijdelijke voorziening in Borculo, waar de bestaande huisvesting na 46 jaar moet worden verlaten. Daarnaast gaat in Winterswijk de ontwikkeling verder om te komen tot een nieuw multifunctioneel pand, het WoooW-gebouw, waarbij meer ruimte en samenwerking met andere partners en een betere bereikbaarheid de uitgangspunten vormen. De mooie Bibliotheek Lichtenvoorde is daarbij een goed voorbeeld hoe een mooi en doordacht inrichtingsconcept kan helpen om allerlei bestaande en nieuwe activiteiten een plek te geven.

Ton Mengerink Directeur-bestuurder de Bibliotheek Oost-Achterhoek.

HOUD VOLDOENDE
AFSTAND
1,5 m
de Bibliotheek

De Bibliotheek
& Oekraïne

1. Basisafspraken 2020-2023 tussen de Bibliotheek Oost-Achterhoek en de Gemeentes Berkelland, Oost Gelre, Winterswijk

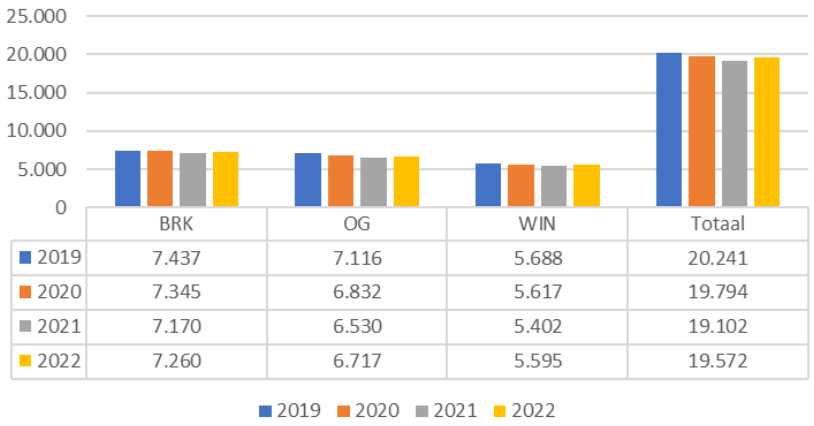
Tijdens de vorige beleidsperiode zijn basisafspraken opgesteld die door elk van de colleges zijn geaccordeerd. Deze afspraken zijn gebaseerd op het nieuwe beleidsplan en de bibliotheekwet (2015).
Deze afspraken maken deel uit van de jaarlijkse subsidiebeschikking en maken daarmee onderdeel uit van het budgetrecht van de raad, conform artikel 189 Gemeentewet.

1. De beleidsnotitie "Samen Vaardig ! : Hoofdlijnen beleidsrichting 2020-2023 Bibliotheek Oost-Achterhoek" is de basis voor het bibliotheekbeleid van de gemeenten en de bibliotheken in de jaren 2020 - 2023.
2. Bibliotheek Oost-Achterhoek maakt deel uit van het stelsel van Openbare Bibliotheekvoorzieningen zoals benoemd in de Wet Stelsel Openbare Bibliotheekvoorzieningen die op 1 januari 2015 van kracht is geworden. Deze wet bekrachtigt de ketensamenwerking op provinciaal en landelijk niveau. Verder omvat een openbare bibliotheekvoorziening conform artikel 5 van deze wet in ieder geval de volgende functies:

a. ter beschikking stellen van kennis en informatie;
b. bieden van mogelijkheden tot ontwikkeling en educatie;
c. bevorderen van lezen en het laten kennismaken met literatuur;
d. organiseren van ontmoeting en debat; en
e. laten kennis maken met kunst en cultuur.

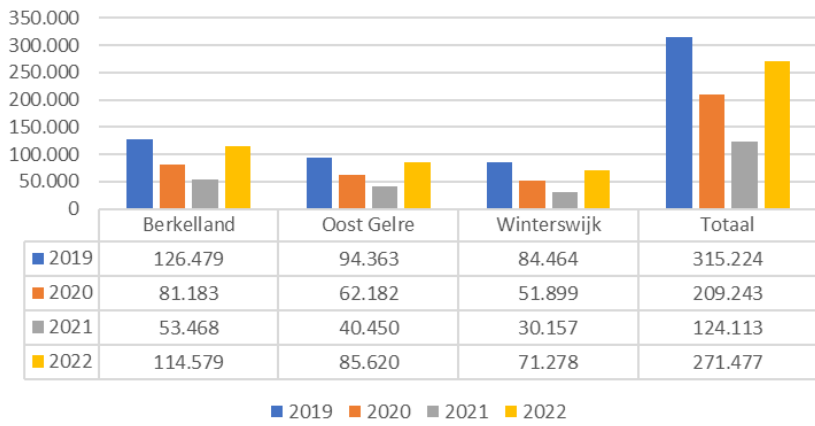
3. De bibliotheek conformeert zich aan de eisen die verbonden zijn aan het verkrijgen van het certificaat van de Certificeringsorganisatie Bibliotheek, Cultuur en Taal. De gemeenten stemmen in met de normen die ten grondslag liggen aan de certificering, mits dit geen claim legt op extra subsidie boven de overeengekomen subsidie.
4. De kosten van de bibliotheek voor ondersteuning van de totale organisatie en de directievoering/bestuur worden toegerekend aan de lokale exploitatie per gemeente. De verdeelsleutel in de begroting van de bibliotheek is het aantal inwoners per gemeente. Deze formule wordt jaarlijks geactualiseerd.
5. De subsidies per gemeente worden 100% bij voorschot uitbetaald aan de bibliotheek in 2 (twee) termijnen per 15 januari en 15 juli van ieder kalenderjaar.
6. Voor de monitoring door de gemeenten wordt gebruik gemaakt van het reguliere instrumentarium. Subsidiebeschikking en begroting, halfjaarlijkse rapportage, jaarrekening en jaarverslag. De bibliotheek legt daarbij zowel kwalitatief als kwantitatief verantwoording af. Driejaarlijks wordt de Notitie Weerstandsreserve geactualiseerd, in 2019 op basis van de jaarrekening 2018 (etc.) Afgeleid hiervan wordt jaarlijks bij de jaarrekening een actueel overzicht opgesteld. Hierin staan het vermogen van de Stichting, de fictieve verdeling hiervan per gemeente en het verschil tussen het gewenste vermogen en het aanwezige vermogen.
7. De begroting wordt aan de gemeenten Winterswijk en Berkelland aangeleverd per 1 juni van het kalenderjaar voorafgaande aan het begrotingsjaar. De jaarrekening en het jaarverslag worden aan de gemeenten aangeleverd per 1 juni van het kalenderjaar volgend op het betreffende boekjaar. Voor Oost-Gelre geldt voor alle stukken formeel 1 mei, maar het is mogelijk om uitstel aan te vragen tot 1 juni.
8. De directe ondersteuning van “Dorpsböke” in de kleine kernen in de gemeente Berkelland alsmede initiatieven in de gemeente Oost-Gelre en Winterswijk in het kader van de Bibliotheek Op School wordt gedaan op basis van kostendekkende tarieven en facturering.
9. Per kalenderjaar wordt minimaal tweemaal bestuurlijk en ambtelijk overleg gevoerd van de gemeenten met de directie van de bibliotheek

Leners per 30 juni

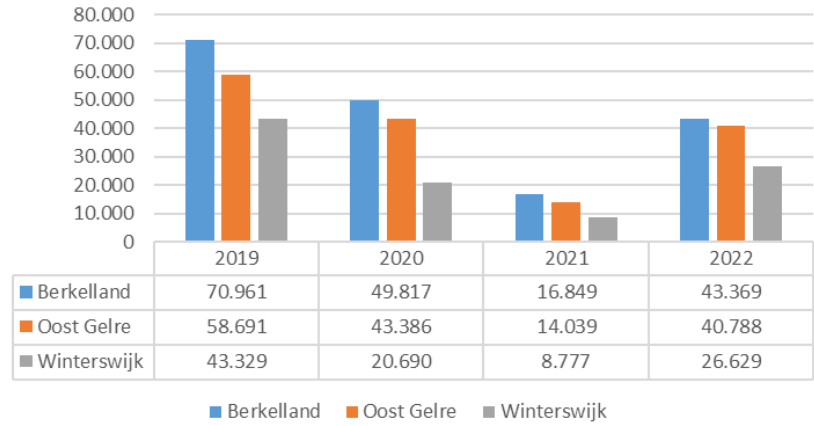
	BRK	OG	WIN	Totaal
2019	7.437	7.116	5.688	20.241
2020	7.345	6.832	5.617	19.794
2021	7.170	6.530	5.402	19.102
2022	7.260	6.717	5.595	19.572

Uitleningen eerste halfjaar 2022

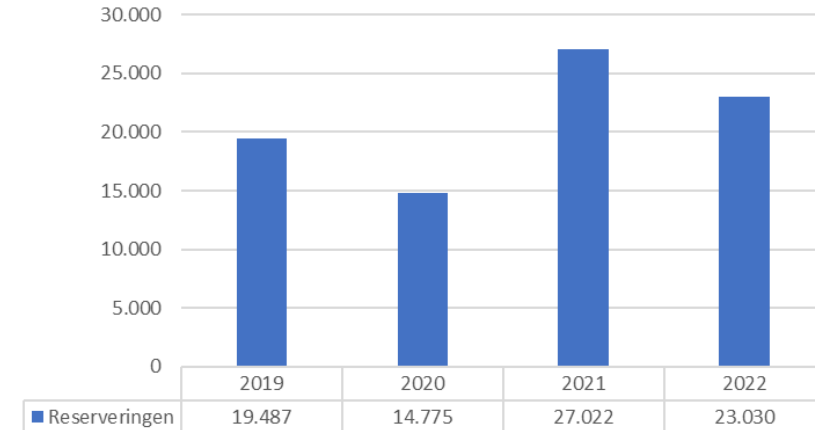
	Berkelland	Oost Gelre	Winterswijk	Totaal
2019	126.479	94.363	84.464	315.224
2020	81.183	62.182	51.899	209.243
2021	53.468	40.450	30.157	124.113
2022	114.579	85.620	71.278	271.477

Bezoekers eerste halfjaar

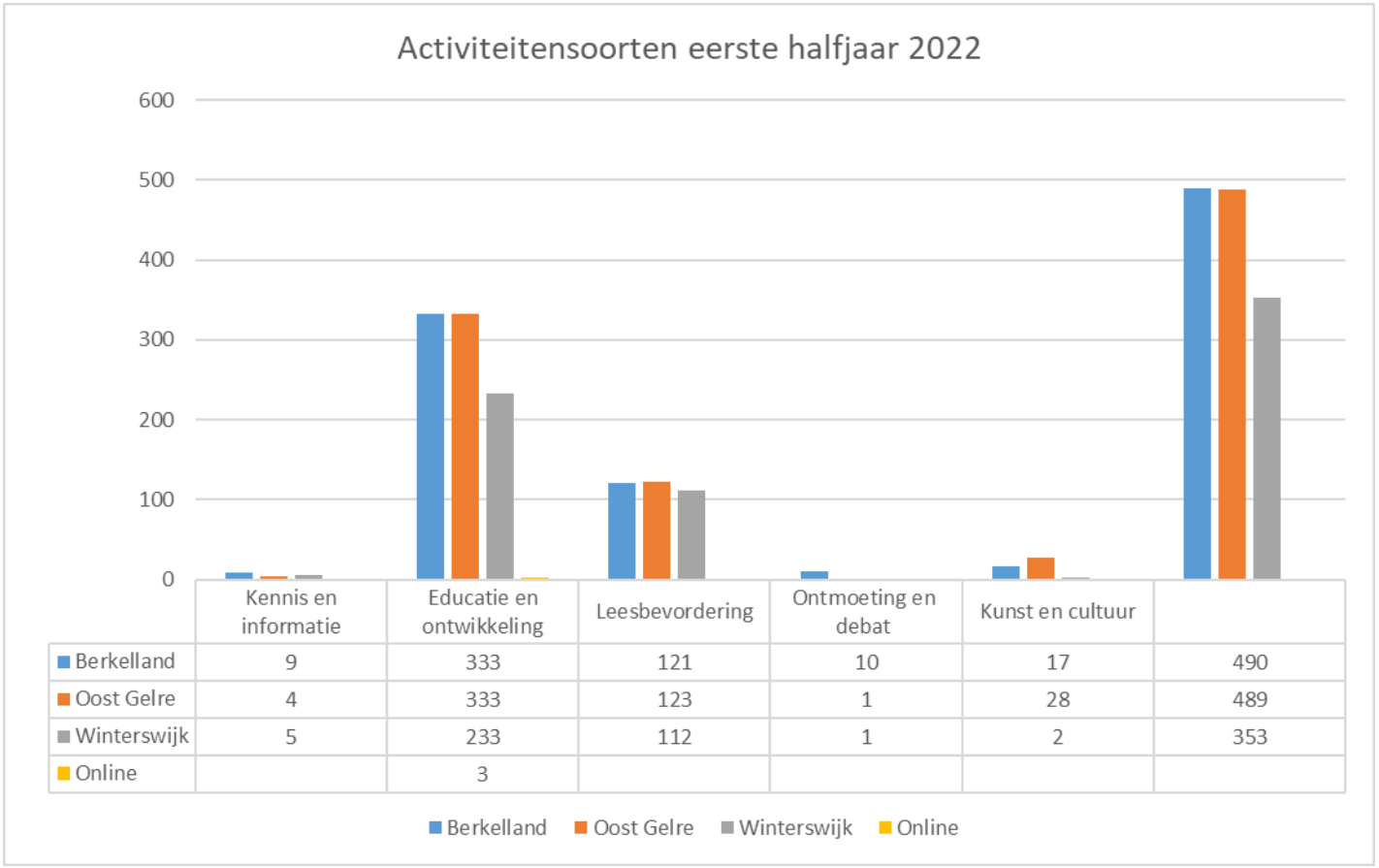

	2019	2020	2021	2022
Berkelland	70.961	49.817	16.849	43.369
Oost Gelre	58.691	43.386	14.039	40.788
Winterswijk	43.329	20.690	8.777	26.629

Reserveringen eerste halfjaar

	2019	2020	2021	2022
Reserveringen	19.487	14.775	27.022	23.030

	Kennis en informatie	Educatie en ontwikkeling	Leesbevordering	Ontmoeting en debat	Kunst en cultuur	
Berkelland	9	333	121	10	17	490
Oost Gelre	4	333	123	1	28	489
Winterswijk	5	233	112	1	2	353
Online		3				

2. Overzicht en sturing per beleidslijn

Per beleidslijn werken we hier uit welke stappen per bouwsteen worden gezet om de doelen en prestaties te bereiken. Logischerwijs hebben alle stappen weer consequenties op financieel – en PR/Communicatie terrein. Deze worden buiten dit document waar nodig ingezet.

1.1 Lijn 1: Basisvaardigheden: naar een verbreed Taalhuis

Toeleiders

Huisarten, apotheken, sociale raadslieden, Stichting Lezen en Schrijven, basisscholen, consultatiebureau's, gemeentes, kinderopvang, gemeente, UWV, GGD, sociale wijkteams, eigen cursussen, 't Dorpshuis, Dorpskamer, Manifestgroep

Activiteiten

Taal	Digitaal	Gezondheid	Werk & Wet	Geld
Taalcontact Kletsplek 1:1 taalcoaching Leesclub Schrijfcafé Leeskring	Klik&tik 1 en 2 Klik&tik Android/Ipad Digisterker 1:1 begeleiding Digitale spreekuren Informatiepunten Digitale Overheid (IDO)	DigiVitaler Digitheek met gezondheidsthema's Digivaardige Achterhoekers Lezing door lokale huisarts Workshops Remedica Werkgroep Taal & Gezondheid	Formulierenbrigades Sociaal Raadslieden Digitheek met thema's Werk & Wet OV spreekuur Sollicitatietips	Ondersteuning Belastingdienst Formulierenbrigade Digitheek met thema Geld & Recht Taalhuismodule Cursus budgetteren

Partners

Taal	Digitaal	Gezondheid	Werk & Wet	Geld
Taalhuis Achterhoek Prago Manifestgroep Estinea Werkgroep Taal Winterswijk Rijnbrink SDOA	Oefenen.nl Seniorweb Digisterker Gemeentes BoogieWoogie Koninklijke Bibliotheek Manifestgroep Kruiswerk/Zorgbelang Rijnbrink	Kruiswerk Zorgbelang Rijnbrink Huisartsen EHBO Digisterker GGD SDOA	Formulierenbrigades Sociaal Raadslieden UWV SDOA OV ambassadeur JOB on Gemeente	Humanitas Belastingdienst Notarissen Kruiswerk

Manifestgroeppartijen:
De vijftien grote uitvoeringsorganisaties van Nederland: de Belastingdienst, het CAK, het CBR, het CBS, het CIZ, het CJIB, DUO, de IND, Dienst Justis, Kadaster, Kamer van Koophandel, de RDW, RVO.nl, de SVB en het UWV

Het is van levensbelang om veiligheidsvoorschriften te kunnen lezen. Mensen moeten opdrachten of instructies, geschreven of gesproken, goed begrijpen. Over een paar jaar zijn in 9 van de 10 beroepen digitale vaardigheden nodig, doordat bij het werk gebruik gemaakt wordt van de computer, mobiele telefoon met internet of andere ondersteunende apparatuur. En natuurlijk is het prettig werken met mensen die hun gezondheid goed in de gaten kunnen houden en die hun eigen financiële huishouding op orde hebben. De vaardigheden die je nodig hebt om dit soort dingen te kunnen, noemen we basisvaardigheden. Ze staan in het bovenstaande schema bij elkaar. En meer dan 10% van de mensen mist één of meer van die vaardigheden.

Zie ook: http://www.bibliotheekenbasisvaardigheden.nl/

Als bibliotheek willen ertoe bijdragen (samen met andere partijen) dat er een eind komt aan de situatie dat 2,5 miljoen volwassen Nederlanders niet in staat zijn om mee te draaien in de samenleving of daarop in de toekomst gaan afhaken. Gezocht wordt naar aanbod om burgers te helpen zelfredzaam te worden, waarbij we ons realiseren dat we niet alles tegelijkertijd kunnen aanpakken. We richten ons in eerste instantie op drie onderdelen van de schijf van vijf basisvaardigheden.

Invulling voor 2022

Bouwsteen	Invulling
Lezen, schrijven en rekenen.	Algemeen: Lezen, schrijven en rekenen staan aan de basis van alles. Zonder goede beheersing van deze vaardigheden is het niet mogelijk jezelf te ontwikkelen en te participeren in de samenleving. Onvoldoende beheersing van deze basisvaardigheden leidt relatief vaker tot financiële problemen, computerproblemen, werkloosheid en gezondheidsproblemen. Geletterdheid is een randvoorwaarde voor een gezonde, sterke en duurzame samenleving. Taalhuis Achterhoek Het Taalhuis is de centrale plek waar iedereen die moeite heeft met lezen en schrijven terecht kan en doorverwezen wordt naar het juiste aanbod (informeel, non-formeel of formeel onderwijs). Het fysieke Taalhuis in de Bibliotheek is een laagdrempelige plek in het dorp waar iedereen terecht kan om allerlei basisvaardigheden te oefenen zoals de Nederlandse taal en het gebruik van Internet. Het gaat uitdrukkelijk om iedereen. Jong en oud, werkend en niet-werkend, man en vrouw, anderstalig en Nederlandssprekend. De persoonlijke leef- en werksituatie en de daarbij behorende specifieke leerwens van de individuele deelnemer staan centraal. De begeleiding gebeurt door vrijwilligers die geadviseerd en getraind worden door professionals. Er zijn groepsactiviteiten zoals een leesclub of praathuis, maar er is ook de mogelijkheid om individueel op (een computer) te oefenen of een boek in eenvoudige taal te lezen. Er wordt koffie en thee geschonken en er is volop gelegenheid voor een praatje. Taalhuis Achterhoek biedt cursussen en andere activiteiten

voor hulp bij problemen op het gebied van lezen, schrijven, rekenen en digitale vaardigheden. In alle bibliotheken in de Achterhoek is het Taalhuis actief.
Doorverwijzen kan via een speciaal telefoonnummer 088 – 006 2999 of info@taalhuisachterhoek.nl Meer informatie op www.taalhuisachterhoek.nl
Taalhuis Achterhoek is een samenwerkingsverband tussen onder meer de regionale bibliotheken*, het Graafschap College, welzijnsorganisaties en de Stichting Lezen & Schrijven. Beschikbare WEB-gelden komen voort uit een intergemeentelijke aanbesteding.
*Taalhuis Oost-Achterhoek en haar activiteiten vinden plaats in de gemeenten Berkelland, Oost Gelre en Winterswijk.

In 2022 doorgaan met:
Werven en opleiden taalvrijwilligers. Het opleiden van taalvrijwilligers vindt plaats in de bibliotheek van Eibergen door een bevoegde medewerker van de bibliotheek. Deze taalvrijwilligers gaan wekelijks met taalvragers aan de slag in de 7 vestigingen van de Bibliotheek Oost-Achterhoek. Met de diverse organisaties die buiten de bibliotheek zich bezighouden met taal wordt contact onderhouden. Werven en vinden van taalvragers via het netwerk van toeleiders (zoals de Sociale Dienst Oost-Achterhoek, lokale ondersteuningsteams in gemeenten, vrijwilligersorganisaties, etc.) wordt onderhouden en geïntensiveerd. Daarnaast zijn er leesclubs voor laaggeletterden en praathuizen.
Ondersteuning in veranderende rol van gemeente m.b.t. regierol op aanpak laaggeletterdheid. Samen met de gemeentes zorg dragen voor koppeling van inzet van de bibliotheek aan partners van het sociaal domein.

Extra inzet in 2022 voor:
Ondersteuning en afstemming als het gaat om gemeentelijk beleid t.a.v. taalachterstanden. Specifiek m.b.t. het Regioplan dat vanuit de Achterhoekse gemeentes is geschreven voor de komende jaren.
Inzet van de Taalmeter bij de Sociale Dienst Oost-Achterhoek die moet zorgen voor toestroom van NT1’ers. De toeleiding optimaliseren.
Inzet bij project Klasse! om laaggeletterde NT1’ers te bereiken.
Inzet en aanbod voor projecten van SamenAchterhoek.
Gericht werven van NT1-vrijwilligers
Verwachte extra inzet nodig voor informeel aanbod (sociale activering/praten voor de oudkomers) bij groepen die al veel formeel en non-formeel aanbod hebben gehad.
Organiseren van informatie bijeenkomsten die betrekking hebben op basisvaardigheden (thema’s financieel (bijv. internetbankieren), gezondheid (bijv. donorwet), werk en wet (bijv. belastingdienst)

Berkelland	Oost Gelre	Winterswijk
Cijfers Aantallen Taalhuis (Exclusief Taalcafé) Taalvragers: 40 (1 NT1) Taalvrijwilligers: 31 Hiernaast krijgen vrijwilligers van het Taalcafé Borculo een training van het Taalhuis en is er begeleiding /ondersteuning (niet meegeteld) In Ruurlo is in samenwerking met Taalhuis een Taalcafé Ruurlo opgericht met als locatie de Bibliotheek Acties - Vergroten bekendheid Taalhuis Oost-Achterhoek /Praathuis (bij zowel NT2 als NT1 + doorverwijzers + organisaties + gemeente) - Vergroten bewustwording probleem laaggeletterdheid - Bestrijden laaggeletterdheid (vooral NT1) - Verbeteren samenwerking doorverwijzers -Inzet Taalmeter door SDOA, doorverwijzing en monitoring -Samenwerking Eibergen gezond.	Cijfers Aantallen Taalhuis (exclusief Taalcafé) Taalvragers: 30 (2 NT2) Taalvrijwilligers: 26 Hiernaast krijgen vrijwilligers van het Taalcafé Groenlo en Lichtenvoorde een training van het Taalhuis en is er begeleiding /ondersteuning (niet meegeteld) Taalcafé OostGelre laat haar taalvragers gebruik maken van het taal spelprogramma op de Touche table in de Bibliotheek en heeft 5 taalvragers lid gemaakt van de Bibliotheek Acties - Vergroten bekendheid Taalhuis Oost-Achterhoek /Praathuis (bij zowel NT2 als NT1 + doorverwijzers + organisaties + gemeente) - Vergroten bewustwording probleem laaggeletterdheid - Bestrijden laaggeletterdheid (vooral NT1) - Verbeteren samenwerking doorverwijzers -Inzet Taalmeter door SDOA, doorverwijzing en monitoring	Cijfers Aantallen Taalhuis Taalvragers: 42 Taalvrijwilligers: 33 Hiernaast zijn we gestart met de Kletsplek en krijgen zij ondersteuning van het Taalhuis We gaan kijken welke vrijwilligers de cursus kunnen volgen en op locatie taalles kunnen gaan geven Acties - Vergroten bekendheid Taalhuis Oost-Achterhoek /Praathuis (bij zowel NT2 als NT1 + doorverwijzers + organisaties + gemeente) - Vergroten bewustwording probleem laaggeletterdheid - Bestrijden laaggeletterdheid (vooral NT1) - Verbeteren samenwerking doorverwijzers -Inzet Taalmeter door SDOA, doorverwijzing en monitoring

<table>
<tr><td>Digitale vaardigheden</td><td>Algemeen:
Digitale vaardigheden zijn tegenwoordig vereist om mee te kunnen doen in de maatschappij en de (kennis)economie. Geringe digitale vaardigheden zetten mensen op achterstand, zowel op sociaal vlak (mensen met weinig tot geen computer- en internetvaardigheden kunnen minder makkelijk sociale contacten onderhouden) als op economisch vlak (veel vacatures vind je tegenwoordig alleen op internet. De bibliotheek is succesvol in het vergroten van de basisvaardigheden (lezen, schrijven en rekenen) van kwetsbare volwassenen en het stimuleren van ontmoeting en het opbouwen van sociale contacten. Het einddoel is het succesvol bevorderen van digitale geletterdheid bij inwoners. Digitale geletterdheid is het geheel van mediawijsheid, ICT-basisvaardigheden, informatievaardigheden en computational thinking (probleemoplossend leren te denken)

In 2022 doorgaan met
Onderzoek naar en uitwerking van online aanbod van cursussen.
• Het vergroten van het leereffect van haar aanbod Basisvaardigheden en het realiseren van een hoger bereik bij (nieuwe) kwetsbare volwassenen. Het bestaande aanbod van cursussen digitale vaardigheden zoals Klik &Tik cursussen, Digisterker, tablet- en smartphonecursussen in samenwerking met Kruiswerk en het digitaal spreekuur.
• De bibliotheek heeft haar positie binnen het sociaal domein in relatie tot Basisvaardigheden verder kunnen verstevigen en wordt als essentiële partner gezien door organisaties in het Basisvaardighedennetwerk.
• Het uitbouwen en/of borgen van effectieve netwerken met een breed scala aan partners die actief zijn in het sociaal domein op de terrein werk en inkomen, sociaal en maatschappelijk werk, opvoeding, gezondheid etc.; met deze partners wordt verdere netwerksamenwerking gezocht bij de aanpak van digitale (laag)geletterdheid.
• Het faciliteren van medewerkers op het domein digitale geletterdheid (van jongeren en volwassenen) zodat ze voldoende kennis en expertise hebben.

Extra inzet in 2022 voor:
Begin 2022 hebben we in Oost Gelre (Zieuwent en Mariënvelde) en Winterswijk (Meddo) extra inzet geleverd voor de afronding van het project Digitaal Noaberschap. Dit is vanwege Corona doorgeschoven vanuit 2021

<table>
<tr><td>Berkelland</td><td>Oost Gelre</td><td>Winterswijk</td></tr>
<tr><td>16 cursisten</td><td>41 cursisten</td><td>61 cursisten</td></tr>
</table>
</td></tr>
<tr><td>Digitale Inclusie</td><td>De bibliotheek biedt structureel hulp aan volwassenen (18+) bij het vinden van antwoorden op inhoudelijke vragen van de digitale overheid, en om volwassenen te leren hoe ze zelfstandig gebruikmaken van (digitale) overheidsdiensten.
Het landelijke meerjarige project Digitale inclusie heeft er toe geleid dat elke vestiging in ons werkgebied Informatiepunt Digitale Overheid (IDO) aanbiedt in de vorm van een spreekuur, hier vindt begeleiding op individuele basis plaats.</td></tr>
</table>

In 2022 doorgaan met

• Uitbouwen van de deskundigheid en het organiseren/bijdragen aan kennisdeling inzake het project Digitale Inclusie.
• Uitbouwen van de lokale netwerken en helder krijgen met welke vragen je waar terecht kunt.

Extra inzet in 2022 voor:

• Het borgen van de spreekuren in de organisatie door een vast team van spreekuurhouders aan te wijzen die in uren gefaciliteerd worden (zowel voor het houden van de spreekuren als de deskundigheidsbevordering)
• Voor 2022 eenmalig (?) uitbreiding van de subsidie vanuit de landelijke overheid.
• Onderzoek naar welke doorontwikkeling nodig is om de dienstverlening op het gebied van digitale inclusie goed te continueren. Dit hangt samen met de ambitie van de overheid om het IDO voor steeds meer onderwerpen in te zetten.
• Onderzoeken hoe de bestaande vormen van dienstverlening gecombineerd kunnen worden in bijvoorbeeld een Ontwikkelplein.
• Het aanpassen van bestaande programmering aan het landelijke programma Digitaal Burgerschap (gefinancierd door Stichting Pica)
• Nadenken over het realiseren van plekken in de diverse vestigingen waar de privacy gewaarborgd is. Denk aan geluidswerende cabines.

Digitale spreekuren in 7 vestigingen

Berkelland	Oost Gelre	Winterswijk
42 bezoekers	26 bezoekers	31 bezoekers

Gezondheidsvaardigheden

Algemeen:
Gezondheidsvaardigheden zijn vaardigheden om een gezond leven te kunnen leiden. Mensen die gezondheidsvaardig zijn, begrijpen welke factoren invloed hebben op zowel hun lichamelijk als geestelijk welzijn. Ze zijn in staat hierover informatie te verzamelen en deze juist te interpreteren. Om dit te kunnen, zijn basisvaardigheden nodig als lezen, schrijven, rekenen en digitale vaardigheden. Ook sociale vaardigheden zijn hierbij belangrijk; je moet in staat zijn om de juiste vragen te stellen aan de juiste zorgverleners.

In 2022 doorgaan met

	• Uitbouwen van de deskundigheid en het organiseren van cursussen DigiVitaler. • Uitbouwen van de lokale netwerken. Extra inzet in 2022 voor: •Cursussen Digivitaler ook in de kleine kernen, voorkomend uit het project Digitaal Noaberschap.

Berkelland	Oost Gelre	Winterswijk
13 cursisten	11 cursisten	7 cursisten

Werk & wet & geld	Algemeen: Activiteiten gericht op het verbeteren van basisvaardigheden. Zo vergroten deelnemers hun kansen op de arbeidsmarkt. Tevens het verbeteren van het inzicht in de persoonlijke financiële situatie. We besteden hier aandacht aan middels Digitheek thema's. Pilot in Lichtenvoorde Het samenwerken met de Belastingdienst. De bibliotheek biedt hiervoor internet-pc's, cursussen omgaan met je Digid en faciliteert belastingworkshops. Dit zullen we zoveel mogelijk samen met (bestaande) partners en burgers doen. We hebben 2 workshops gegeven over Tips belastingaangifte inkomstenbelasting 2021. In Oost Gelre waren er 8 bezoekers en in Winterswijk 11.

1.2 Lijn 2: Jeugd & Onderwijs: partner voor scholen en kinderen

Jeugd en onderwijs: partner voor scholen en kinderen

Beschrijving van dienstverlening van de Bibliotheek Oost-Achterhoek voor de gemeenten Berkelland, Oost Gelre, Winterswijk op basis van het meerjarenprogramma 'Samen Vaardig'

2022

Berkelland	Oost Gelre	Winterswijk
• Boekstartcoach op consultatiebureaus en kinderopvanglocaties • Start VoorleesExpress • Leerlijn creatieve technologie • Uitbreiding Bieblab • Doorgroei Bibliotheek op School • Gezinsaanpak laaggeletterdheid /ouderbetrokkenheid	• Boekstartcoach op consultatiebureaus en kinderopvanglocaties • Leerlijn creatieve technologie • Uitbreiding Bieblab • Doorgroei Bibliotheek op School • Gezinsaanpak laaggeletterdheid /ouderbetrokkenheid	• Boekstartcoach op consultatiebureaus en kinderopvanglocaties • VoorleesExpress • Leerlijn creatieve technologie • Uitbreiding Bieblab • Doorgroei Bibliotheek op School • Gezinsaanpak laaggeletterdheid /ouderbetrokkenheid

De toenemende hoeveelheid werkzaamheden in deze lijnen maakt dat een oriëntatie zal worden gedaan op de organiserende aspecten. In de praktijk is het aandachtsveld erg breed, van 0 tot 18 jaar. Mogelijk moeten hierbinnen separate aandachtsgebieden ontstaan

Bouwsteen	Invulling
A. Vroeg- en voorschools	*Algemeen:* Samen met partners als consultatiebureaus en kinderopvangorganisaties vroegtijdig taalachterstand terugdringen. Voorkomen van ongelijkheid op jonge leeftijd. Nadruk op ouderbetrokkenheid / gezinsaanpak laaggeletterdheid. *In 2022 doorgaan met:* BoekStart aanbieden aan alle pasgeborenen via gemeenten. Samenwerking met kinderopvangorganisaties en consultatiebureaus: ondersteuning, bijscholing, netwerkbijeenkomsten voor voorleescoördinatoren en programma's op locatie (BoekStart in de Kinderopvang). Voorleesbijeenkomsten voor ouders met jonge kinderen in de bibliotheek (Boekjes & Babbels) en op de kinderopvanglocaties. Voorlees Express in Winterswijk. *In 2022 extra inzet voor:* Boekstartcoach inzetten op consultatiebureaus en kinderopvanglocaties. In Berkelland wordt gestart met de VoorleesExpress en wordt sterk ingezet op ouderbetrokkenheid via de kinderopvang (mogelijke samenwerking met Yunio en Graafschapbibliotheken). Aanbod activiteiten via educatie-webshop voor alle voorscholen. Hieronder per gemeente de nieuwe ontwikkelingen die alleen voor die gemeente gelden: Berkelland | Oost Gelre | Winterswijk

	Start Voorlees Express Project Ouderbetrokkenheid	Intentie VoorleesExpress te starten	SWW projecten met Klaverblad en Klaproos mbt gezinsaanpak laaggeletterdheid/ ouderbetrokkenheid

B. Basisonderwijs

Algemeen:

Taal- en leesbevordering en digitale geletterdheid voor basisscholen. Uitbouw van het programma de Bibliotheek op School. Voor scholen die nog niet op dit programma zijn aangesloten blijven educatieve bibliotheekabonnementen beschikbaar. Scholen betalen mee aan de uitvoering.

In 2022 doorgaan met:

Educatieve abonnementen en aanbod activiteiten via educatie-webshop voor alle scholen, uitvoering project de Bibliotheek op School in de drie gemeentes (in Oost Gelre gekoppeld aan inzet van combinatiefunctionarissen, in Berkelland vanaf juli 2022 met NPO gelden).

In 2022 extra inzet voor :

Doorgaande leerlijn creatieve technologie (21e -eeuwse vaardigheden) voor alle scholen. Uitbreiding naschools aanbod: het BIEBlab (ism Culturije en andere partners), BIEBlab Junior en kinderleesclubs / voorleesactiviteiten. Werken aan de gezinsaanpak laaggeletterdheid door projecten op basisscholen.

Hieronder per gemeente de nieuwe ontwikkelingen die alleen voor die gemeente gelden:

Berkelland	Oost Gelre	Winterswijk
Voorbereiding Bibliotheek op School in het Simmelink. Vanaf juli inzet NPO-gelden voor activiteiten op school en naschools cultureel aanbod.	Samenwerking met Culturije en andere partners bij het BIEBlab in Lichtenvoorde. Samenwerking met Perron 8 / Sius: speciale BIEBlabs voor deze doelgroep. Samenwerking met Paraatscholen mbt aanbod creatieve technologie.	Project gezinsaanpak laaggeletterdheid op basisschool De Vlier o.a. i.s.m. Yunio Kindertaalcoach. Start met een zelfde soort project op de Schakel ook i.s.m. SWW kinderopvang. Start pilot DoorleesExpress (=VoorleesExpress voor kinderen van 8-12 jaar)

C. Voortgezet onderwijs	*Algemeen:* Onderhoud van leesvaardigheden en verdere uitbouw van mediawijsheid/digitale geletterdheid. VO-scholen betalen mee aan deze dienstverlening middels schoolcontracten. *In 2022 doorgaan met:* Bestaande contracten met VO-scholen. *In 2022 extra inzet voor:* Doorontwikkeling van bestaande contracten naar een steviger dienstverlening rond leesvaardigheid en digitale geletterdheid. Bespreking met VO-scholen waar nog geen contract mee is. Extra leesbevorderende activiteiten voor het VMBO ter bestrijding van de laaggeletterdheid onder jongeren. Aanbod activiteiten via webshop, nieuwe contracten Marianum en GKC ivm contributievrijdom tot 18 jaar Nieuw aanbod m.b.t. digitale geletterdheid (creatieve technologie)

Berkelland	Oost Gelre	Winterswijk
Samenwerking VSO Klein Borculo Gesprekken met Assink en Staringcollege	Samenwerking Marianum Gesprekken met het Bariet (VSO)	Samenwerking GKC en Schaersvoorde: Leesbevorderings-pilot leerjaar 1 en 2

Lijn 3: Fysieke en digitale bibliotheek 2.0: bruisende ontmoetingsplaatsen

Bouwsteen	Invulling
A. Schatkamer van collecties	Algemeen: Een actueel en op maat aanbod van boeken, ebooks, luisterboeken, kranten en tijdschriften, toegesneden op de behoefte en het lezersprofiel van de lokale leden. Door de Gelderse samenwerking en het landelijk netwerk van de Bibliotheek heeft elk lid toegang tot een vrijwel eindeloze collectie van boeken. Onze collectie blijft een belangrijke steunpilaar van onze dienstverlening. Uitleenfunctie voor breed bereik slim organiseren. Ruime openingstijden en vestigingen handhaven met samenwerkingspartners en burgerinitiatief. Samenvoeging van de provinciale achtergrondcollecties van Gelderland en Overijssel biedt gebruikers een verdieping van het aanbod zonder extra kosten. in 2022 doorgaan met: De bestaande vestigingen voor 20.000 leden met 600.000 uitleningen (fysiek en e-books). 300.000 bezoekers per jaar. In 2022 extra inzet voor: Het gebruik van de bibliotheekapp en het gemak van het reserveren vanuit de luie stoel zal meer worden gepromoot.

B. Digitale bibliotheek

Algemeen:
Meer promotie voor de digitale bronnen die voor leden vanuit huis te raadplegen zijn als onderdeel van het lidmaatschap. Onder invloed van Corona was een behoorlijke groei van de e-books en luisterboeken. Voor de komende jaren verwachten we dat ebooks en luisterboeken zo'n 5% van het totaal aantal uitleningen zullen uitmaken. Deze prognose is op basis van het huidige aanbod van ebooks (35.000 titels) Ander digitaal aanbod:

16 Online tijdschriften via de tijdschriftenapp.
Online cursussen via Soofos en Goodhabitz
Op de website en de bibliotheekapp van Bibliotheek Oost-Achterhoek worden jaarlijks 40.000 online reserveringen gedaan. Onder invloed van Corona is het online reserveren sterk toegenomen.

In 2022 doorgaan met:
Bestaande instructies over ebooks en de bibliotheekapp via de digitale spreekuren.

In 2022 extra inzet voor:
Verdere uitbouw van het ebook-aanbod door landelijke partijen en deelname aan landelijke marketingacties
Bekendheid digitale bronnen voor thuisgebruik vergroten. Digitale spreekuren meer onder de aandacht brengen. . Het helpen van mensen met digitale (overheids -) vragen tijdens openingstijden en indien nodig doorstromen naar digitale spreekuren.

eerste halfjaar		
	2021	**2022**
leners online bibliotheek	2126	2367
--waarvan digital only	114	121
uitleningen e-books	15772	14341
uitleningen luisterboeken	4483	4865

C. Bibliotheekvestiging 2.0 / jeugdbibliotheek 2.0

Algemeen:
De Bibliotheek ontwikkelt zich zowel als plek waar burgers informatie kunnen halen, niet alleen uit collectie maar ook middels lezingen, workshops etc., kennis opdoen, delen en elkaar ontmoeten is daarbij belangrijk. In 2021 is de maandelijkse themakalender geïntroduceerd. Deze wordt aan klanten meegegeven en geeft hen een overzicht van de activiteiten die maandelijks in de 7 vestigingen plaats zullen vinden. Hiermee hebben we een start gemaakt om naast alle activiteiten op het gebied van de basisvaardigheden meer activiteiten te realiseren voor iedereen.
Voor de jeugd moet de bibliotheek aantrekkelijker worden. Er is inmiddels naast het BIEBlab in Eibergen en Ruurlo ook één in Lichtenvoorde.

Verder wordt de Bibliotheek meer en meer bezet door mensen die rustig willen werken/studeren of met gebruik van onze computers een baan zoeken. Dit naast de vele (digi)taal cursussen maakt dat we steeds creatiever moeten omgaan met de ruimte. De openingstijden voor publiek zijn in Winterswijk aangepast en we hebben ruimte gevonden in Boogiewoogie om digitale cursussen te geven
In 2022 doorgaan met:
Het aanbieden van de bibliotheek als huiskamer met een leestafel, Wifi, een koffieplek en ruimte waar ontmoeting en activiteiten kunnen plaats vinden. Het aanbieden van de Bibliotheek als podium voor burgers en instanties om iets te kunnen organiseren, gerelateerd aan kennisdeling, leesbevordering of het omgaan met (digitale) informatie.
Jeugdactiviteiten organiseren in de Bibliotheek door uitbreiding Bieblabs naar andere vestignen
In 2022 extra inzet voor:
- continuering van programmering activiteiten, vervat in de maandelijkse activiteiten / themakalender
 -Planvorming Cultuurkwartier/WoooW, nieuwe vestiging Winterswijk, voortzetten. Speerpunten zijn het realiseren van een bruisende plek voor jong en oud en op inhoud een samenwerking tussen BoogieWoogie (Muziek en Kunstonderwijs) en de WUh. De samenwerking is inmiddels op gang middels faciliteren van ruimte door Boogiewoogie maar zal ook inhoudelijk uitgewerkt worden
-Oriëntatie op toekomstige huisvesting vestiging Borculo. Onderzoek naar de mogelijkheden in het Gemeentehuis loopt nog en verzoek om uitstel beëindiging huurcontract per 1 januari 2023 bij Twickel loopt (NB in juli is duidelijk geworden dat we per 31-12-2022 het pand aan de Hoflaan leeg moeten opleveren)
-Oriëntatie en zoeken naar een nieuwe samenwerkingspartner voor vestiging Neede
-oriëntatie op het uitbreiden van activiteiten voor volwassenen; Digitheek voortzetten in Lichtvoorde en uitbreiden naar andere vestigingen, uitbreiding aantal leeskringen in de Bibliotheek.
-oriëntatie op het uitbreiden van activiteiten voor de jeugd met name in de leeftijd 8 tot en met 12 jaar door introduceren van educatieve gaming
-Plannen van cursussen voor personeel om goed geïnformeerd te blijven. In de eerste helft van dit jaar hebben de collega's een workshop gehad voor het enthousiasmeren van tieners door inzicht te krijgen in wat hen bezig houdt en daarop gericht te kunnen adviseren in de keuze van de juiste boeken.
-Blijvende aandacht voor kleine aanpassingen in een aantal vestigingen om de huiskamerfunctie beter uit te kunnen voeren.
-Neerzetten van een veelzijdig programma-aanbod voor een brede doelgroep in gezamenlijkheid met partners.

Begin 2022 zijn er onder andere activiteiten georganiseerd rondom de volgende thema's:
januari: Taal & Schrijven: Rondom gedichtendag: workshop poëzie Barbara Pavinati, startbijeenkomst gebarentaal
februari: Geschiedenis & Democratie: In samenwerking met Rijnbrink: 'Schuif aan', in gesprek over democratie en verkiezingen. Ook in samenwerking met Rijnbrink: 'De minimaatschappij, hoe ziet jouw ideale gemeente eruit?', een democratiespel.
maart: Geschiedenis & Democratie: digitale workshop 'Wijzer over de Stemwijzer
maart: Taal & Schrijven: Dialect in de Achterhoek

april: in kader van IDO: lezing belastingaangifte
april: Gezondheid: Infobijeenkomst ‘Leven met diabetes’
mei: Geschiedenis & Democratie, thema vrijheid: Lezing/boekpresentatie ‘Geruisloos verdwenen uit de bibliotheekgeschiedenis’ (Mark Deckers), in samenwerking met ‘Open Joodse huizen’ en de Winterswijkse synagoog. Daarnaast een expositie ‘De zwevende kiezer’, in samenwerking met Rijnbrink. Dé topactiviteit in dit thema: het Vrijheidscollege van Lale Gül, in samenwerking met Theater De Storm, Vrijheidscolleges en Rijnbrink.
juni: in kader van Achterhoek Pride: twee exposities over diversiteit en inclusiviteit. Daarnaast lezing over neurodiversiteit.
juni: Taal & Schrijven: Boekenproeverij

Daarnaast zijn er in het eerste halve jaar van 2022 21 films gedraaid in het kader van CINEbieb. Bovendien werden er in het kader van Digitheek 6 thema’s in meerdere korte workshops uitgelicht, met als doel om inwoners laagdrempelig kennis te laten maken met digitale onderwerpen.

In 2022 doorgaan met de vier thema’s (Taal & Schrijven, Gezondheid, Duurzaamheid en Geschiedenis, maar dit niet meer koppelen aan vaste maanden. Dat maakt de programmering flexibeler. Daarnaast kijken we ook al naar de wijze waarop we het in 2023 willen gaan aanpakken.
Vanaf 2023 willen we bij de programmering activiteiten volwassenen gebruikmaken van Mosaic klantsegmenten. De belangrijkste klantsegmenten in het ledenbestand van de Bibliotheek Oost-Achterhoek zijn: gewoon gemiddeld, landelijke vrijheid, plannen en rennen, volks en uitgesproken en gezellige emptynesters. Het werkgebied kent dezelfde vijf belangrijkste klantsegmenten. De activiteiten voor volwassenen worden gericht op deze belangrijke groepen onder de leden, waardoor een groot aantal leden aangesproken worden door passende activiteiten. De al bestaande activiteitenthema’s Taal & Schrijven, Gezondheid, Duurzaamheid en Geschiedenis worden daarom uitgebreid met Tuinieren, Vakantie/Reizen, Opvoeding, Fietsen/wandelen en Lokale evenementen. De nieuwe thema’s zijn toegevoegd omdat deze een gemene deler zijn van (bijna) alle vijf belangrijkste segmenten. Daarnaast zal er gekeken worden naar segmenten die in vergelijking met het werkgebied ondervertegenwoordigd zijn. Activiteiten die speciaal op deze groep worden gericht kunnen gebruikt worden voor ledenwervende activiteiten.